

# Bilişim Okuryazarlığı

## Lecture 10

Msc.Ali Mertcan KÖSE

İstanbul Kent Üniversitesi

## Outline

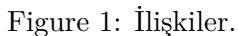
1. Bilgiyi Çağırma
  - ▶ *Genel İşlemler*
  - ▶ *Sorgular*
2. Nesneler
  - ▶ *Formlar*
3. Çıktılar
  - ▶ *Raporlar, Veri Çıktısı*
  - ▶ *Yazdırma*

# Bilgiyi Çağırma



İlişkiler bölümü sırasıyla figürlerdeki gibi görüntelenir. Ayrıca bu figürlerde tablolar arasındaki çizgi ilişkiyi ifade eder. Çizgilerin uçlarının yer aldığı alanlar ilişkili alanları temsil eder. İlişki çizgisine çift tıklandığında ilişkileri Düzenle penceresi görüntülenir. Uygulama örneğinde “personelNo” bilgileri her iki tabloda tutarlı olmalı ve personel tablosundaki kaydı silinen bir personelin satış tablosundaki bilgilerinin de silinmesi gerektiğini varsayalım. Buna göre İlişkileri Düzenle penceresindeki seçenekler seçilip Tamam düğmesi tıklanarak ilişki düzenleme işlemi tamamlanır.

Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilişim Okuryazarlığı



## Genel İşlemler

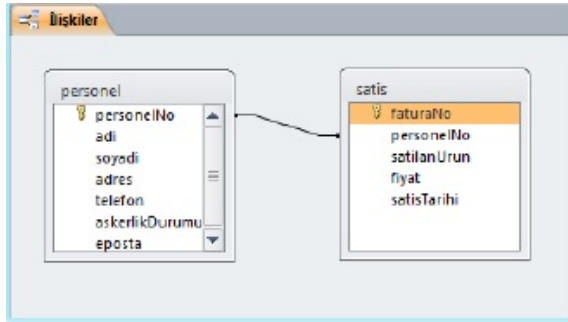


Figure 2: İlişkiler.

# Genel İşlemler

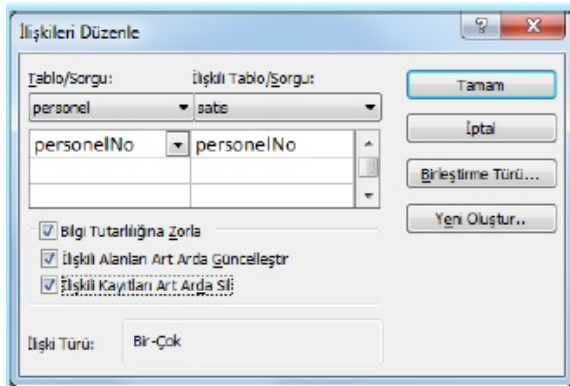


Figure 3: İlişkileri Düzenle.



## Genel İşlemler

Bu adımla birlikte alan tanımlama, alan özelliklerini belirtme, ilişkileri düzenleme işlemleri tamamlanarak tablolar veri girişine hazır hale getirilmiş olur. Aşağıdaki Veri Sayfası Görünümü yardımıyla tablolara veri girişi işlemi anlatılmıştır.

Tabloya doğrudan veri girişi yapmak için Veri Sayfası Görünümüne geçmek gerekir. Veri sayfası görünümüne geçmek için Giriş sekmesinde bulunan Görünümler grubundaki Görünüm açılır listesinden Veri Sayfası Görünümü seçeneği kullanılır. Veri sayfası görünümünde iken tablolara veri girilebilir, tablolardan veri silinebilir veya veriler tekrar organize edilebilir. Tablonun en alt satırı yeni veri girmek için kullanılır. Kayıtlı veriler üzerinde ilgili satır ve alan tıklanarak değişiklik yapmak mümkündür.

Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilşim Okuryazarlığı



Figure 4: Veri Sayfası Görünümü.

## Genel İşlemler

Uygulama örneğinde “personelNo” alanı Otomatik Sayı veri türünde olduğu için bu alana veri girişi yapılamaz. Diğer alanlara ise fare ile tıklanarak veri girişi yapılır.

personel						
	personelNo	adi	soyadi	adres	telefon	askerlikDurum
	1	Şeyda	Akalın	Aziziye	(531) 123 45 67	<input type="checkbox"/>
	2	Okan	Alkan	Yakutiye	(539) 987 65 43	<input checked="" type="checkbox"/>
*	Yeni					<input type="checkbox"/>

Figure 5: Uygulama Örneği Personel Tablosu.

# Genel İşlemler

Aslında tablolara bu şekilde doğrudan veri girişi yapmak çok istenen bir durum değildir. Tablolara veri girişi için çoğunlukla formlar kullanılır. Aşağıda formlardaki alanların tablo alanlarıyla ilişkisi gösterilmiştir.

## Genel İşlemler

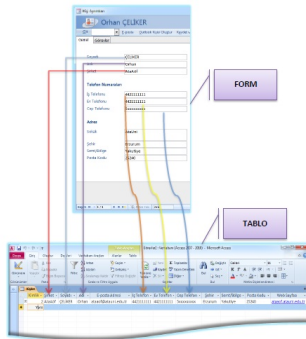


Figure 6: Uygulama Örneği Personel Tablosu.

# Genel İşlemler

Yukarıdaki tabloda yer alan figürde görüldüğü gibi veriler, tablolara bir form yardımıyla aktarılır. Formların oluşturulması ve kullanımı ilerde anlatılacaktır.

Bu tabloya veri girişi yapıldıktan sonra artık satış tablosuna veri girişi yapılabilir. Tablolar ilişkili olduğundan + işaretine tıklandığında bir alt tablo görünümünde satış tablosu görüntülenir. Dikkat edilirse alt tablo olarak gösterilen satış tablosunda “PersonelNo” alanı görünmektedir. Çünkü üstündeki personel tablosundaki “personelNo” alanına otomatik olarak kaydedilir.

## Genel İşlemler

personel														
personelNo	adi	soyadi	adres	telefon	askerlikDuru									
1	Şeyda	Akalin	Aziziye	(531) 123 45 67		<input type="checkbox"/>								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123456</td> <td>50,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123456	50,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123456	50,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123457</td> <td>20,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123457	20,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123457	20,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123458</td> <td>30,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123458	30,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123458	30,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123459</td> <td>40,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123459	40,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123459	40,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123460</td> <td>50,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123460	50,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123460	50,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123461</td> <td>60,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123461	60,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123461	60,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123462</td> <td>70,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123462	70,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123462	70,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123463</td> <td>80,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123463	80,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123463	80,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123464</td> <td>90,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123464	90,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123464	90,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123465</td> <td>100,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123465	100,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123465	100,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123466</td> <td>110,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123466	110,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123466	110,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123467</td> <td>120,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123467	120,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123467	120,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123468</td> <td>130,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123468	130,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123468	130,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123469</td> <td>140,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123469	140,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123469	140,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123470</td> <td>150,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123470	150,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123470	150,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123471</td> <td>160,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123471	160,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123471	160,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123472</td> <td>170,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123472	170,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123472	170,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123473</td> <td>180,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123473	180,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123473	180,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123474</td> <td>190,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123474	190,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123474	190,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123475</td> <td>200,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123475	200,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123475	200,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123476</td> <td>210,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123476	210,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123476	210,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123477</td> <td>220,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123477	220,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123477	220,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123478</td> <td>230,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123478	230,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123478	230,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123479</td> <td>240,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123479	240,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123479	240,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123480</td> <td>250,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123480	250,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123480	250,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123481</td> <td>260,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123481	260,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123481	260,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123482</td> <td>270,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123482	270,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123482	270,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123483</td> <td>280,00 TL</td> <td>01.01.2012</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123483	280,00 TL	01.01.2012	
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123483	280,00 TL	01.01.2012												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>faturaNo</th> <th>fiyat</th> <th>satısTarihi</th> <th>Ekleme için</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>123484</td> <td>290,00 TL</td> <td></td></tr></tbody></table>							faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için	123484	290,00 TL		
faturaNo	fiyat	satısTarihi	Ekleme için											
123484	290,00 TL													

Figure 7: Uygulama Örneği Personel Tablosuna Veri Girişi.

# Genel İşlemler

Tablolar listesinden satış tablosu açılarak da veri girişi yapılabilir. Bu durumda “personelNo” alanının değeri personel tablosundaki değerle eşleştirilmelidir. Bu eşleştirme, açılan liste kutusuyla kolaylaştırılmıştır. Bunlar aşağıdaki fırgürde görüldüğü gibi yapılan kayıta ikinci kaydın “personelNo” alanının değeri 2 olarak belirlenmiştir. Daha sonra personel tablosu tekrar açılır.



# Genel İşlemler

personel		satis		
faturaNo	personelNo	fiyat	satisTarihi	
123456	1	50,00 TL	01.01.2012	
123457	2	20,00 TL	01.01.2012	
*	1			
	2			

Figure 8: Uygulama Örneği Satış Tablosuna Veri Girişi.

# Sorgular

Sorgu, tablolardaki kayıtlardan belirli kriterlere göre işlenen bilgileri göstermeye olanak tanıyan veritabanı nesnesidir. Sorgu, verileri göstermenin yanı sıra veriler üzerinde bir eylem gerçekleştirilmesine de izin vermektedir. Basit bir soruyu yanıtlamak, veriler üzerinde hesaplamalar yapmak, farklı tablolardaki verileri birleştirmek, tabloya yeni veriler eklemek, mevcut verileri değiştirmek veya silmek için sorgular kullanılabilir.

Sorguları kullanmanın başlıca nedeni; veri fazlalığının içerisinde aranılan kayda en hızlı ve kolay yoldan ulaşma, eldeki verileri kullanarak yeni veriler oluşturabilmektir. Örneğin, 1 milyon kayıtlı bir tablodan ismi Osman olanları bulmak için kısa bir sorgunun hazırlanması yeterli olacaktır.

# Sorgular

Veritabanına bir sorgu eklemek için Oluştur sekmesinde bulunan Sorgular grubundaki bileşenler kullanılabilir. Sorgular bu bileşenler yardımıyla tasarım görünümünde veya sorgu sihirbazları kullanılarak oluşturulabilirler. Bu anlatımda her iki sorgu hazırlama yöntemine de değinilecektir.

# Sorgular

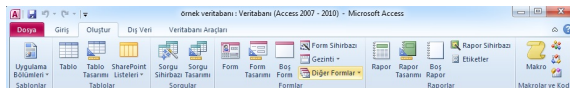


Figure 9: Sorgular Grubu.

# Sorgular

Form ve Raporlar, verilere, sorgu ya da tablolara yapılan bağlantılar yardımıyla ulaşır. Tablo içindeki veriler üzerinde kısaltma, özetleme ve hesaplama yapabildiği için sorguların kullanılması tasarımı kolaylaştırır. Sorguların işlevi yandaki şekilde yansıtılmıştır.

- ▶ Doğrudan tabloya erişim
- ▶ Sorguya erişim
- ▶ Sorguların tablolara erişimi

# Sorgular

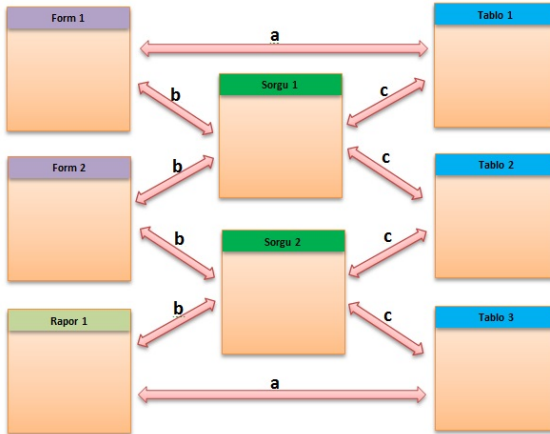


Figure 10: Form-Tablo-Sorgu İlişkisi.

# Sorgular

Sorgular tablo ya da tablolardaki verileri kullanarak Form, Rapor ve diğer uygulamalara veri/işlem servisi yapan ara birimler olarak düşünülebilir.

Uygulamaların doğrudan tablolara erişmelerinin mümkün olduğu unutulmamalıdır.

# Sorgular

## Sorgu Sihirbazını Kullanarak Sorgu Oluşturma

Access programı sorguların manuel olarak tasarlanmalarının yanı sıra sihirbaz kullanılarak da tasarlanmalarına olanak tanımaktadır. Sorgu oluşturulurken sunduğu seçeneklerin çeşitliliği açısından sihirbaz kullanmak daha kolaydır. Sorgu sihirbazı başlatıldığında Basit Sorgu Sihirbazı, Çapraz Sorgu Sihirbazı, Yinelenenleri Bulma Sorgusu Sihirbazı ve Eşleşmeyi Bulma Sorgusu Sihirbazı olmak üzere 4 farklı sihirbaz seçeneği sunmaktadır. bu bölümde basit sorgu sihirbazı detaylı olarak anlatılmıştır.



## Sorgular

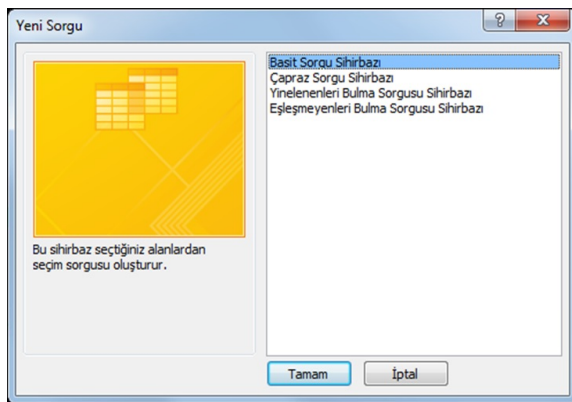


Figure 11: Yeni Sörgü.

# Sorgular

## Sorgu Sihirbazını Başlatma

Sorgu sihirbazını başlatmak için Oluştur sekmesinde bulunan Sorgular grubundaki Sorgu Sihirbazı bileşeni kullanılır. Bu sihirbaz yardımıyla 3 adımda sorgu oluşturur.

## Sorgular

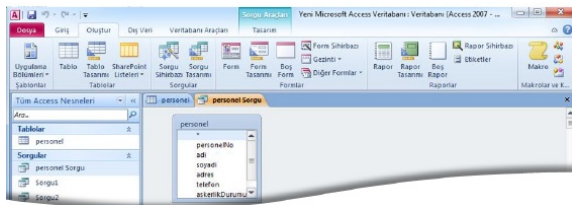


Figure 12: Sorgu Sihirbazı.

# Sorgular



Figure 13: Sorgu Oluşturma.

Bu adımda ise oluşturulan sorguya bir isim verilerek Son butonuna basılır; böylece sihirbaz ile sorgu oluşturma işlemi tamamlanır. Ayrıca “Bilgileri görüntülemek için sorguyu aç” veya “Sorgu tasarımını değiştir” seçenekleri ile de oluşturulan sorgu görüntülenebilir veya tekrar organize edilebilir.

# Sorgular

Basit Sorgu Sihirbazı

Sorgunuzun başlığının ne olmasını istiyorsunuz?

matematik Sorgu

Sorgunuzu oluşturmak için sihirbazın gerek duyduğu tüm bilgiler bunlardır.

Sorguyu açmak mı yoksa sorgu tasarımını değiştirmek mi istiyorsunuz?

☒ Bilgileri görüntülemek için sorguyu aç.

☐ Sorgu tasarımını değiştir.

İptal < Geri İleri > Sgn

Figure 14: Basit Sorgu Sihirbazı.

# Sorgular

## Tasarım Görünümünde Sorgu Oluşturma

Sorgu sihirbazındaki tasarımlar her zaman yeterli olmaya-bilir. Tasarım görünümünde detaylı sorgular oluşturma mümkündür. tasarım görünümünde bir sorgu oluşturma için Oluştur sekmesinde bulunan Sorgular grubundan Sorgu Tasarımı bileşeni kullanılmalıdır.

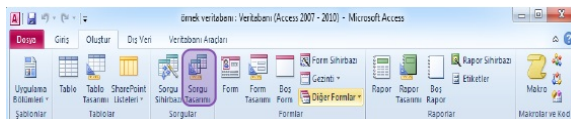


Figure 15: Sorgu Tasarımı.

# Sorgular

Sorgu Tasarımı bileşeninin kullanımı ile Sorgu Araçları bağlamsal sekmesi görüntülenir. Sorgu oluşturmak için öncelikle sorgular sayfasına özeti alınacak tablolar veya sorgular eklenmelidir. Bu işlem için Sorgu Araçları bağlamsal sekmesinde bulunan Sorgu Ayarları grubundan Tablo Göster bileşeni kullanılmalıdır. Bu bileşen ile sorguda kullanılacak tablolar belirlenebilmektedir.

Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilişim Okuryazarlığı



Figure 16: Tablo Göster.

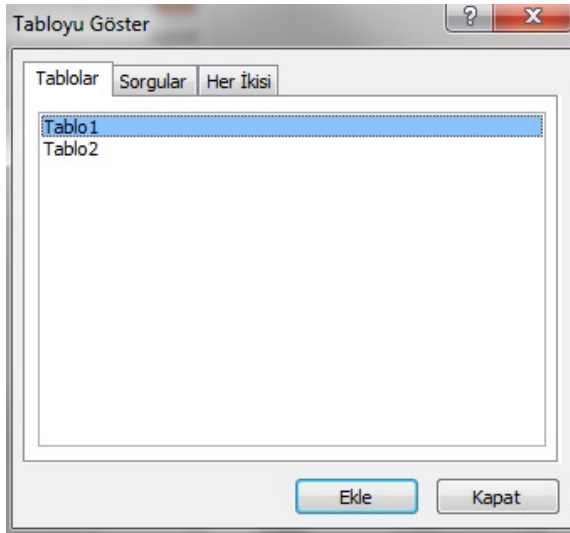


# Sorgular

Görüntülenen Tabloyu Göster penceresinde veri tabanı içersinde kaydedilmiş sorguların ve tabloların tamamı listelenir. Bu pencereden sorguda kullanılacak tablolar veya sorgular Sorgu sayfasına eklenir. Sorgulardan kullanılacak veriler tablodan veya sorgular sonucunda üretilen verilerden olabilir.

Ekleme işlemi tamamlandıktan sonra görüntülenen sorgular sayfasında hangi tabloların özeti alınacaksa o tabloların ilgili alanlarına çeşitli kriterlere göre ölçütler girilebilir.

# Sorgular



Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilişim Okuryazarlığı



Figure 18: Sorgu Tasarımı.

# Sorgular

Figürde yer alan 1 numara ile gösterilen alanda Tabloyu Göster penceresinden seçilen tablolar veya sorgular görüntülenir. Bu bölümde görüntülenen tabloların alanları listelenir. İstenilen tablonun herhangi bir alanına çift tıklanarak veya sorgu oluşturma alanına sürüklenerek seçilen alanlar 2 numaralı bölümde görüntülenir. Bu bölümde sorguda hangi bilgilerin görüntüleneceği belirtilir. Bu bölümde alanlar çeşitli ölçütlere göre organize edilebilir. Örneğin tabloda kişiye ait birçok bir durumda 2 numaralı alanda bu üç sütun yer almalıdır. Uygulama örneğinde sorguya 5 alan eklenmiştir.

# Sorgular

Sorgular, Access içerisinde görsel olarak oluşturulmasına rağmen arka planda SQL(Structured Query Language) adı verilen bir sorgu dili kullanılır. Bu dil tüm veritabanları için ortaktır. Bu sayede uygulamalar, veri tabanı yönetim sisteminden bağımsız olarak veri tabanları üzerinde işlem yapabilir.



## Msc.Ali Mertcan KÖSE



Bilişim Okuryazarlığı





**Sıralama** Veri tabanlarında, tablolara doğrudan veya formlar aracılığıyla sürekli bir veri girişi yapılır. Bu veriler arttıkça kontrol edilemez hale gelebilir. Access içinde sorgular; metin, sayı, tarih gibi veri türlerindeki alanları artan veya azalan şekilde sıralayabilir. Uygulama örneğinde Metin veri türünde tanımlanan “adi” ve “soyadı” alanları Artan düzeninde sıralandığında tablodaki kayıtlar alfabetik olarak küçükten büyüğe doğru sıralanacaktır.



Access programında bir alandaki kayıtları sıralamak için Sorgu, Tasarım Görünümde açılmalıdır. Ardından Aşağıdaki figürde görüldüğü gibi ilgili bölümden tablo adı, alanı ve sıralama düzeni belirlenir. Böylece kayıtlar artan veya azalan düzende sıralanmış olur.

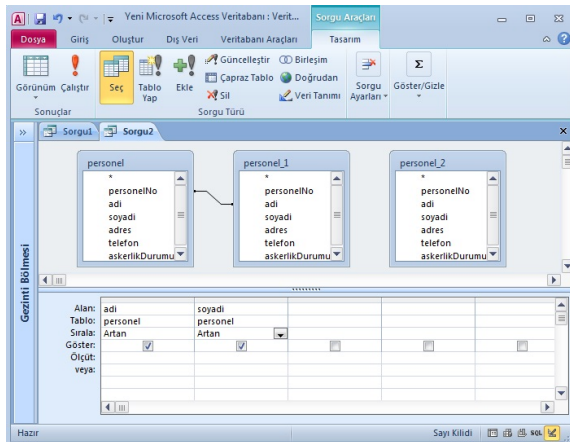


Figure 21: Sıralama Ölçütü.

# Sorgular

**Parametrik Sorgu Oluşturmak** Access programı ile hazırlanan sorgularda ölçütler sorgu oluşturma esnasında belli olmayabilir. Yani bazı durumlarda sorgu kriterlerinin çalışma anında belirlenmesi gerekir. Örneğin kullanıcının seçtiği ildeki şubelerin isimleri listeleneceğinde `il_adi` alanına ait ölçütün çalışma esnasında belirlenmesi gerekebilir. Böyle bir durumda her defasında sorguyu tasarım görünümünde açıp değişiklik yapmak yerine sorguya parametre atanabilir.





# Sorgular

## Sorgu Türleri

- ▶ Seçme Sorgusu Oluşturma
- ▶ Silme Sorgusu Oluşturma
- ▶ Güncelleştirme Sorgusu Oluşturma



# Nesneler

# Formlar

Kullanılan programların birçoğunda işlemler Form üzerinden yapılır. Aşağıdaki figürde gösterilen Word Seçenekleri penceresi aslında bir formdur. Formlar, bilgisayar ortamında kullanıcıların asıl etkileşimde bulunduğu ara birimlerdir. Üzerinde düğme, metin kutusu, etiket, liste kutuları gibi araçlar bulunur. Kullanıcılar, form üzerindeki araçlar yardımıyla bilgi girişi yapar veya girilen bilgileri görüntüler.

# Formlar

Word Seçenekleri

Genel  
Görüntü  
Yazım Denetleme  
**Kaydet**  
Dil  
Gelişmiş  
Şerhler  
Hızlı Erişim Araç Çubuğu  
Ekleniler  
Güven Merkezi

Belgelerin kaydedilme şeklini özelleştirin.

**Belgeleri kaydetme**

Dosyaları bu biçimde kaydet: Word Belgesi (\*.docx)

☒ Otomatik Kurtarma bilgilerini kaydetme sıklığı 5 dakika

☒ Kaydetmeden kapatırsam otomatik kaydedilen son sürümü koru

Otomatik Kurtarma dosyası konumu: C:\Users\Orhan\AppData\Roaming\Micro Gözet...

Varsayılan dosya konumu: C:\Users\Orhan\Documents\ Gözet...

**Belge yönetimi sunucusu dosyaları için çevrimdışı düzenleme seçenekleri**

Kullanıma alınan dosyaların kaydedileceği konum:

☐ Bu bilgisayarda sunucu taslaklarının konumu

☒ Office Belge Önbelgesi

Sunucu taslakları konumu: C:\Users\Orhan\Documents\SharePoint Taslakları Gözet...

Bu belgeyi paylaşırken aslını koru: Belge1

☐ Yazı tiplerini dosyaya katıştır

☐ Yalnızca belgede kullanılan karakterleri katıştır (dosya boyutunu küçültmek için en iyi ayar)

☒ Ortak sistem yazı tiplerini katıştırma

Tamam İptal

Figure 22: Form Örneği.

# Formlar

Veri tabanına bir form eklemek için Oluştur sekmesinde bulunan Formlar grubundaki bileşenler kullanılabilir. bu bileşenlerden herhangi birinin kullanımı ile Form Tasarım Araçları bağlamsal sekmesi görüntülenir. Form tasarım ve düzenleme sekmeleri aşağıda kısaca tanıtılmıştır.

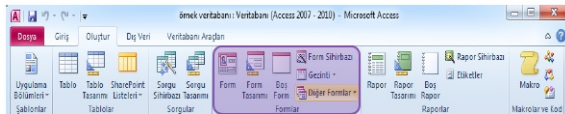
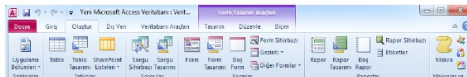


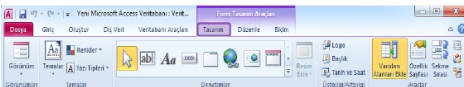
Figure 23: Form Grubu.

*Formlar* grubundaki bileşenlerden herhangi birinin kullanımı ile şeritte *Form* *Tasarım Araçları* bağlamsal sekmesi görüntülenir. Bu sekme *Tasarım*, *Düzenle* ve *Biçim* olmak üzere 3 alt sekmeden oluşmaktadır (Resim 4).



#### Resim 4. Form Tasarım Araçları

**Tasarım** sekmesi **Görünümler, Temalar, Denetimler, Üstbilgi/Altbilgi ve Araçlar** gruplarından oluşmaktadır. Bu sekme yardımı ile forma metin kutusu, etiket, düğme, köprü, resim gibi denetim araçları eklenebilir. Ayrıca bu sekmedeki bileşenler yardımı ile formun görünümü, renk ayarları veya tema ayarı gibi özellikler organize edilebilir (Resim 5).

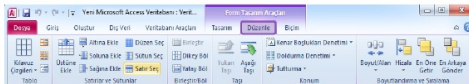


**Resim 5. Tasarım Sekmesi**

Figure 24: Form Grubu aşamaları.

# Formlar

*Düzenle* sekmesi *Tablo*, *Satırlar ve Sütunlar*, *Birleştir/Böl*, *Taşı* ve *Konum* gruplarını barındırmaktadır. Bu sekmedeki bileşenler yardımı ile forma tablo eklenebilir, eklenmiş tablolar kaldırılabilir, satırlar ve sütunlar tekrar organize edilebilir (Resim 6).



**Resim 6. Düzenle Sekmesi**

*Form Tasarım Araçları* bağlamsal sekmesinin alt sekmelerinden bir diğeri ise *Biçim* sekmesidir. Bu sekmede *Seçim*, *Yazı Tipi*, *Sayı*, *Arka Plan* ve *Denetim* *Biçimlendirmesi* grupları bulunmaktadır. Bu sekme yardımı ile formun yazı tipi, veri türü veya biçimlendirme ayarları organize edilebilir. Ayrıca bu sekmede bulunan *Arka Plan* grubundaki bileşenler kullanılarak formun arka plan görüntüsü de ayarlanabilir (Resim 7).



**Resim 7. Biçim Sekmesi**

**Figure 25: Form Grubu aşamaları.**

# Formlar

## Sihirbaz Kullanarak Form Oluşturmak

Sihirbazları veri tabanı için tablo, form ve raporları kolaylıkla oluşturmak için kullanılır. Form sihirbazını başlatmak için Oluştur sekmesinde bulunan Formlar grubundaki Form sihirbazı bileşeni kullanılır. Bu bileşen seçildiğinde Form Sihirbazı penceresi görüntülenir. Bu penceredeki adımlar takip edilerek sihirbaz sonlandırılır. Sihirbaz kullanarak form oluşturma işlemi aşağıda adım adım gösterilmiştir.

Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilişim Okuryazarlığı





# Formlar

Form sihirbazının ilk adımında formun ilişkili olacağı tablo ya da sorgu seçilir. Seçilen tablo ya da sorgu içindeki alanlar sol tarafta listelenir. Form içinde yer alması istenilen alanlar seçilerek sağ tarafa taşınır. Oluşturulan form içinde sadece bu bölümdeki alanlar yer alacaktır. Ardından bir sonraki adıma geçmek için İleri düğmesi kullanılır. Sihirbazla form oluşturma işlemi bu aşamada da sonlandırılabilir. Bunun için son düğmesi kullanılmalıdır.

# Formlar

Form Sihirbazı

Formunuzda hangi alanları istiyorsunuz?

Birden fazla tablo veya sorgu içinden seçim yapabilirsiniz.

Tablolar/Sorgular

Sorgu: Açık Görevler

Kullanılabilir Alanlar:

- Kimlik
- Başlık
- Öncelik
- Durum
- Tamamlanan %
- Atanan
- Tanım
- Başlangıç Tarihi

Seçili Alanlar:

İptal < Geri İleri > Sil

Figure 27: Form Sihirbazı-Tablo ve Alan Seçimi.

# Formlar


Bu adımda alanların form üzerinde nasıl görüntüleneceği belirlenir. Alanlar sütun, sekmeli, veri sayfası ve dayalı seçeneklerinden biri kullanılarak form üzerinde istenilen şekilde gösterilir. Bu seçeneklerden herhangi biri seçilerek bir sonraki adıma geçilebilir veya Son düğmesi kullanılarak sihiribaz sonlandırılabilir. Aşağıdaki figürde her bir seçeneğe göre tablo alanlarının form üzerindeki yerleşimleri gösterilmiştir.





## Formlar

Form Sihirbazı



Formunuzun başlığının ne olmasını istiyorsunuz?

Formunuzu oluşturmak için sihirbazın gerek duyduğu tüm bilgiler bunlardır.

Formu açmak mı yoksa form tasarımını değiştirmek mi istiyorsunuz?

☒ Görüntülenecek formu aç veya bilgileri gir.

☐ Form tasarımını değiştir.

İptal

< Geri

İleri >

Son

Figure 29: Form Sihirbazı-İsimlendirme.

# Formlar

Oluşturulan formlar Gezinti Bölmesinde listelenir. Formlar, çift tıklanarak veya seçilip form görünümüne geçilerek veri girişine hazır hale getirilir. Formlara veri girişi işlemleri sonraki başlıklarda anlatılacaktır.

# Formlar

**Tasarım Görünümünde Form Oluşturma** Access içinde, formlardaki bileşenlerin tek tek eklenip, ayarlanabildiği form tasarım görünümüleri bulunmaktadır. Tasarım Görünümünde sihirbaz ile oluşturulan formlara ek olarak, denetim araçları ekleme ve kod yazma gibi gelişmiş tasarım değişiklikleri de yapılabilir. Tasarım görünümde oluşturulan bir form; düğmeleri etiketleri veya uygulamaları çalıştırmak için gerekli diğer denetimleri içerebilir.



# Formlar

Tasarım görünümdeki formun en belirgin özelliği zeminin kılavuz çizgilerle kaplı olmasıdır. Formda yer alacak nesnelerin kılavuz çizgilerine yaslanması, nesnelerin görsel olarak düzgün ve hizalı görünmesini sağlar. Tasarım görünümünde form oluşturmak için Oluştur sekmesinde bulunan Formlar grubundaki Form Tasarımı bileşeni kullanılmalıdır.

# Formlar



Figure 30: Form Tasarımı.

# Formlar

Form Tasarımı bileşeninin kullanımı ile Access önizleme alanında form tasarım sayfası ve Form Tasarım Araçları bağlamsal sekmesi görüntülenir. Bu sekmede bulunan gerekli bileşenler tasarım alanına eklenerek form tasarlanabilir.



# Formlar

**Denetim Araçları Ekleme** Formda bir eylem veya eylem kümesi başlatmak için komut düğmeleri kullanılabilir. Örneğin, başka bir form açan bir komut düğmesi oluşturulabilir. Komut düğmesinin eylem gerçekleştirilmesini sağlamak için, makro veya olay yordamı yazılabilir ve bu komut düğmesinin Tıklatıldığında özelliğine atanabilir. Bir forma denetim aracı eklemek için Tasarım alt sekmesinde bulunan Denetimler grubu bileşenleri kullanılabilir.

# Formlar

Form Tasarımı tamamlandıktan sonra artık veri girişi yapılabilir. Access, sihirbazın sonlandırılmasıyla birlikte oluşturulan formu önizleme alanında görüntülenir. Ayrıca Alt form eklenerek, çoklu formlarda, birincil form ve bu formdaki herhangi bir alan üzerinden ilişkilendirilmiş detaylı kayıtlarını görüntüleyen alt form yer alır. Örneğin, hasta ve ilaç bilgilerinin ayrı ayrı tablolarla tutulduğu bir reçete hazırlama formu düşünülebilir.

# Çıktılar





## Raporlar, Veri Çıktısı

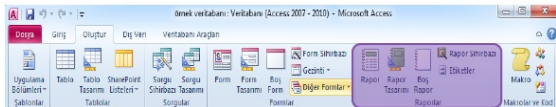


Figure 32: Raporlar Grubu.

# Raporlar, Veri Çıktısı

Raporlar grubundaki bileşenlerden herhangi birinin kullanımı ile diğer nesnelerde olduğu gibi şeritte Rapor Tasarımı Araçları bağlamsal sekmesi görüntülenir. Bu sekme Tasarım, Düzenle, Biçim ve Sayfa Yapısı olmak üzere 4 alt sekmeden oluşmaktadır.

Msc.Ali Mertcan KÖSE  
Bilşim Okuryazarlığı



Figure 33: Rapor Tasarım Araçları.



## Raporlar, Veri Çıktısı

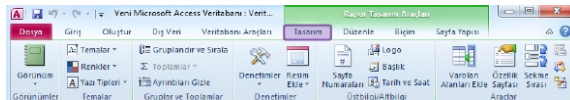


Figure 34: Tasarım Sekmesi.



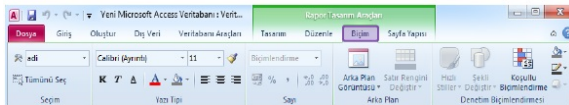
# Raporlar, Veri Çıktısı



Figure 35: Düzenle Sekmesi.







Rapor Tasarım Araçları bağlamsal sekmesinin alt sek-melerinden sonuncusu Sayfa yapısı sekmesidir. Bu sekmede bulunan bileşenler yardımı ile raporun boyutu, kenar boşlukları ve dikey-yatay düzenlemeleri organize edilebilir.

## Raporlar, Veri Çıktısı

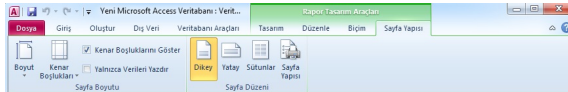


Figure 37: Sayfa Yapısı Sekmesi.

# Raporlar, Veri Çıktısı

**Otomatik Rapor Oluşturma** Seçili ya da açık olan bir tablodaki verilerden hızlı bir şekilde rapor oluşturmak için otomatik rapor kullanılır. Sihirbaz kullanımından farklı tablo ya da alan seçimi yapılmaksızın seçili tabloyu tek adımda liste halinde bir rapora dönüştürmesidir.

# Raporlar, Veri Çıktısı

**Tasarım Görünümde Rapor Oluşturma** Tasarım görünümünde oluşturulan raporlar, sihirbazla oluşturulan raporlardan farklı olarak kişisel öğelerin de eklenmesine olanak tanır.

# Raporlar, Veri Çıktısı

**Sihirbaz Kullanarak Rapor Oluşturma** Veritabanı içerisinde tablo, form, sorgu gibi nesnelerde olduğu gibi raporlar da sihirbaz kullanılarak oluşturulabilir. Bu sihirbaz, önceden oluşturulmuş nesneleri kullanarak rapor oluşturmaya olanak tanır.

# Çıktılar

Access dosyamızda tablodan girdiğimiz verilerden istediğimiz bir raporu oluşturarak çıktı alabiliriz. Bunun için;

1. Başlat-Tüm Programlar-Microsoft Access komutlarına tıklayarak Access programını çalıştırınız.
2. Dosya-Aç komutlarına tıklayarak önceden kaydettiğimiz Günlük Kasa uygulaması dosyasını açınız.
3. Ekle menüsünden Rapor komutuna tıklayınız

